

OGÓLNOKRAJOWE ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW RUCHU CIĄGŁEGO

Z siedzibą w Warszawie

Adres do korespondencji Biuro Główne w Gryfinie

Adres: 74-100 Gryfino; ul. Szczecińska 21
tel./fax (91) 416 20 52 ;tel. kom. 505 124 905

NIP: 769-12-88-130

REGON: 272313900-00056

Konto bankowe- Bank Zachodni WBK 91 1090 1056 0000 0000 0603 0837

biuro.glowne@ozzzprc.pl

<http://www.ozzzprc.pl>

Gryfino, dnia 10.06.2013r.

Stanowisko OZZZPRC z siedzibą w Warszawie dotyczące nadawania upoważnień pracownikom zajmującym się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku dozoru oraz eksploatacji

W związku ze zgłaszanymi przez organizacje związkowe zastrzeżeniami co do postępowania pracodawców nakładających na pracowników zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci obowiązek przystępowania do egzaminu, co 5 lat, w celu uzyskania upoważnień do wydawania poleceń, poniżej OZZZPRC oświadcza, co następuje.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw została opublikowana w Dzienniku Ustaw w dniu 29 września 2011 roku (Dz.U. 2011 Nr 205, poz. 1208) i weszła w życie 30 października 2011 roku. Na jej podstawie uchylony został art. 54 ust. 1a ustawy Prawo energetyczne (zwanej dalej Ustawą), traktujący o sprawdzaniu wymagań kwalifikacyjnych co 5 lat. Zgodnie z art. 10 tej ustawy, świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji lub sieci wydane przez komisje kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowych przepisów stają się świadectwami bezterminowymi, z wyłączeniem świadectw potwierdzających kwalifikacje zawodowe

osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, a świadczących usługi na rzecz konsumentów, mikro, małych i średnich przedsiębiorców, które zachowują ważność do czasu upływu terminu, na jaki zostały wydane.

Zgodnie z postanowieniami art. 54 ust. 1b i 1c Ustawy, wprowadzono jednak w pewnych okolicznościach obowiązek sprawdzenia spełnienia wymagań kwalifikacyjnych. I tak, sprawdzenie spełnienia wymagań kwalifikacyjnych przeprowadza się w następujących przypadkach:

1) w razie stwierdzenia, że eksploatacja urządzeń, instalacji lub sieci jest prowadzona niezgodnie z przepisami dotyczącymi ich eksploatacji – w takiej sytuacji - na wniosek pracodawcy, inspektora pracy, Prezesa URE lub innego organu właściwego w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią, sprawdzenie spełnienia wymagań kwalifikacyjnych należy powtórzyć,

2) wniosku pracodawcy:

a) gdy osoba zajmująca się eksploatacją sieci, urządzeń lub instalacji określonych posiada kwalifikacje potwierdzone świadectwem, ale w ciągu kolejnych pięciu lat nie zajmowała się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, których uprawnienie dotyczy,

b) który dokonał modernizacji lub innej istotnej zmiany parametrów urządzeń, instalacji lub sieci;

2) osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, świadczących usługi na rzecz konsumentów w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) oraz mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, co pięć lat.

Jak wynika z powyższego, **co do zasady w stosunku do pracowników wykonujących prace w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji lub sieci został**

zniesiony obowiązek potwierdzania kwalifikacji, gdyż świadectwa potwierdzające kwalifikacje stały się świadectwami bezterminowymi.

Wyjątkiem są osoby, o których mowa w wyżej przytoczonym art. 54 ust. 1b i 1c Ustawy, które mają obowiązek potwierdzania spełniania wymagań kwalifikacyjnych co pięć lat. Skoro świadectwa co do zasady są świadectwa bezterminowymi, to konieczność przeprowadzenia egzaminu wystąpi jednorazowo w celu ich uzyskania, przed rozpoczęciem prac związanych z eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji określonych Rozporządzeniem lub w przypadku wystąpienia tzw. wyjątków od zasady bezterminowości świadectw kwalifikacyjnych, przewidzianych ustawą – Prawo energetyczne. Egzaminy te będą odbywały się wówczas na zasadach określonych przepisami *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci* (Dz.U. 2003 Nr 89, poz. 828). **OZZZPRC wyraźnie wskazuje, iż brak podstawy prawnej do stosowania postanowień ww. Rozporządzenia do przypadków innych niż określone ustawą – Prawo energetyczne.**

Tymczasem, jak wynika z informacji przekazywanych OZZZPRC, powszechną staje się praktyka, w której pracodawcy zobowiązują pracowników zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci do przystępowania do egzaminu, co 5 lat, w celu uzyskania upoważnień do wydawania poleceń na wykonywanie pracy i organizowanie prac na urządzeniach energetycznych, poleceń ruchowych, a także samodzielnego wstępu do pomieszczeń lub na teren ruchu energetycznego oraz wykonywania czynności łączeniowych. Podstawą do takich działań nie może być *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych* (Dz.U. 1999 Nr 80, poz. 912).

Z postanowień przedmiotowego aktu wykonawczego wynikają następujące podstawowe zasady:

- prace na czynnych urządzeniach i instalacjach energetycznych mogą być wykonywane na polecenie pisemne, ustne lub bez polecenia (§ 64 ust. 1 Rozporządzenia);

- polecenia wydaje poleceniodawca (§ 64 ust. 2 Rozporządzenia), przy czym przez poleceniodawcę należy rozumieć pracownika, upoważnionego pisemnie przez prowadzącego eksploatację urządzeń i instalacji energetycznych do wydawania poleceń na wykonanie pracy, posiadającego ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru (§ 2 pkt 15 Rozporządzenia);

- prowadzący eksploatację urządzeń i instalacji energetycznych jest obowiązany prowadzić wykazy poleceniodawców, określające zakres udzielonego im upoważnienia (§ 66 Rozporządzenia);

- polecenie wykonania pracy jest ważne na czas określony przez poleceniodawcę (§ 74 ust. 1 Rozporządzenia).

Z powyższych przepisów dotyczących organizacji pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych wynika zatem, że pracownicy wydający polecenia powinni posiadać upoważnienie nadane przez pracodawcę jako prowadzącego eksploatację urządzeń i instalacji energetycznych oraz powinni posiadać świadectwa kwalifikacyjne określone przepisami znowelizowanej ustawy Prawo energetyczne. **Rozporządzenie nie określa jednak, aby warunkiem nadania przez pracodawcę upoważnienia do wydawania poleceń było odbycie jakiegokolwiek dodatkowego egzaminu i powtarzanie go co 5 lat.**

Brak zatem podstawy prawnej do nakładania, jak czynią to pracodawcy obowiązku odbywania egzaminów w związku z nadawaniem upoważnień do wykonywania prac przy urządzeniach, instalacjach i sieciach energetycznych, i co więcej, określania terminu ważności tych upoważnień na okres 5 lat.

Mając na uwadze powyższe, OZZZPRC zwraca się do pracodawców o przestrzeganie obowiązujących przepisów i zaniechanie nakładania na pracowników takich obowiązków, które nie mają podstaw prawnych.

OZZZPRC, stoi na stanowisku, że możliwe jest rozważenie zasadności wprowadzenia określonych form podwyższania kwalifikacji lub wiedzy określonej grupy pracowników, z uwagi na obiektywne przesłanki, które wcześniej musiałyby być jednak uzgodnione ze stroną społeczną. Podkreślić jednak należy, że podwyższanie kwalifikacji lub wiedzy określonej grupy pracowników, a także jakakolwiek weryfikacja musiałyby być prowadzona w sposób całkowicie transparentny dla strony pracowniczej. Warunkiem koniecznym wprowadzenia ww. form podwyższania kwalifikacji lub wiedzy, byłoby właściwe szkolenie organizowane przez pracodawcę, następnie szczegółowe określenie zakresu materiału podlegającego weryfikacji, udzielenie odpowiedniego czasu na przygotowanie się pracownika, wprowadzenie możliwości odwołania się przez pracownika od przyznanej mu oceny oraz zagwarantowanie niezależnego obserwatora w trakcie prowadzenia weryfikacji. Tylko bowiem ustalenie sprawiedliwych i nie budzących żadnych wątpliwości zasad, może skłonić stronę społeczną do podjęcia rozmów w zakresie ich wprowadzenia określonych form podwyższania kwalifikacji lub wiedzy określonej grupy pracowników.

Ogólnokrajowe Zrzeszenie Związków
Zawodowych Pracowników Ruchu Ciągłego

PRZEWODNICZACY

R. Michalski
Roman Michalski